

Selvitys vakuutussäästöille annetuista kokonaishyvityksistä vuodelta 2017

Suomi-yhtiöstä 30.12.2014 siirtyneen ryhmäeläkevakuutuskannan kokonaishyvitykset käsitellään tästä selvityksestä erillisessä selvityksessä.

Pitkän aikavälin tavoite

Mandatum Lifen tavoitteena on antaa pitkällä aikavälillä voitonjakoon oikeutetuille vakuutussäästöille ennen kuluja ja veroja kokonaishyvitys, joka on vähintään kunakin hetkenä matalariskisimpinä pidettävien pitkien korkosijoitusten korkotason mukainen. Tämän hetken tulkinnan mukaisesti Saksan valtion joukkovelkakirjalainat olisivat lähimpänä riskitöntä pitkää korkosijoitusta. Toistaiseksi kuitenkin Mandatum Lifen tavoitetasona on säästövakuutusten osalta 5 vuoden ja eläkevakuutusten osalta 10 vuoden Suomen valtion joukkovelkakirjalainan korkotasoa vastaava tuotto. Kokonaishyvitys muodostuu laskuperustekorosta ja vuosittain määrättävistä lisäeduista. Mandatum Lifen hallitus päättää lisäedut vuosittain ja niiden määrään vaikuttaa mm. yleinen korkotaso, yhtiön onnistuminen sijoitustoiminnassa pitkällä aikavälillä, vakuutuksen laskuperustekorona taso sekä yhtiön vakavaraisuus. Lisäksi lisäetutasossa otetaan huomioon, jos yhtiön tulee ko. vakuutuslajin osalta varautua tulevaisuuden osalta oletettua korkeampiin korvausmenoihin johtuen mm. vakuutettujen kuolleisuuden merkittävästä muutoksesta. Tavoitteesta löytyy tarkempaa tietoa yhtiön internet-sivuilta (www.mandatumlife.fi). Seuraavissa kuvissa on esitetty Saksan ja Suomen valtioiden 10- ja 5-vuotisten joukkovelkakirjalainojen korkotasot sekä koronvaihtosopimuksista matalariskisempänä pidettävän Eonia koronvaihtosopimuksen viiden ja kymmenen vuoden korkotasot.

Säästövakuutuksissa tavoitetaso on normaalitilanteissa alhaisempi kuin eläkevakuutuksissa. Ero johtuu siitä, että säästövakuutuksissa sopimusajat ovat pääosin lyhyempiä kuin eläkevakuutuksissa sekä erityisesti siitä, että säästövakuutuksessa vakuutuksenottajalla on oikeus nostaa kertyneitä vakuutussäästöjä ennen sopimuksen sovittua päättymispäivää. Eläkevakuutuksissa vakuutuksenottajan takaisinosto-oikeus on rajoitettu, mikä mahdollistaa pitkäjänteisen sijoittamisen yhtiölle. Näistä syistä johtuen eläkevakuutuksille pyritään hyvittämään pitkällä aikavälillä korkeampi kokonaishyvitys kuin vastaavan laskuperustekoron omaaville säästövakuutuksille.

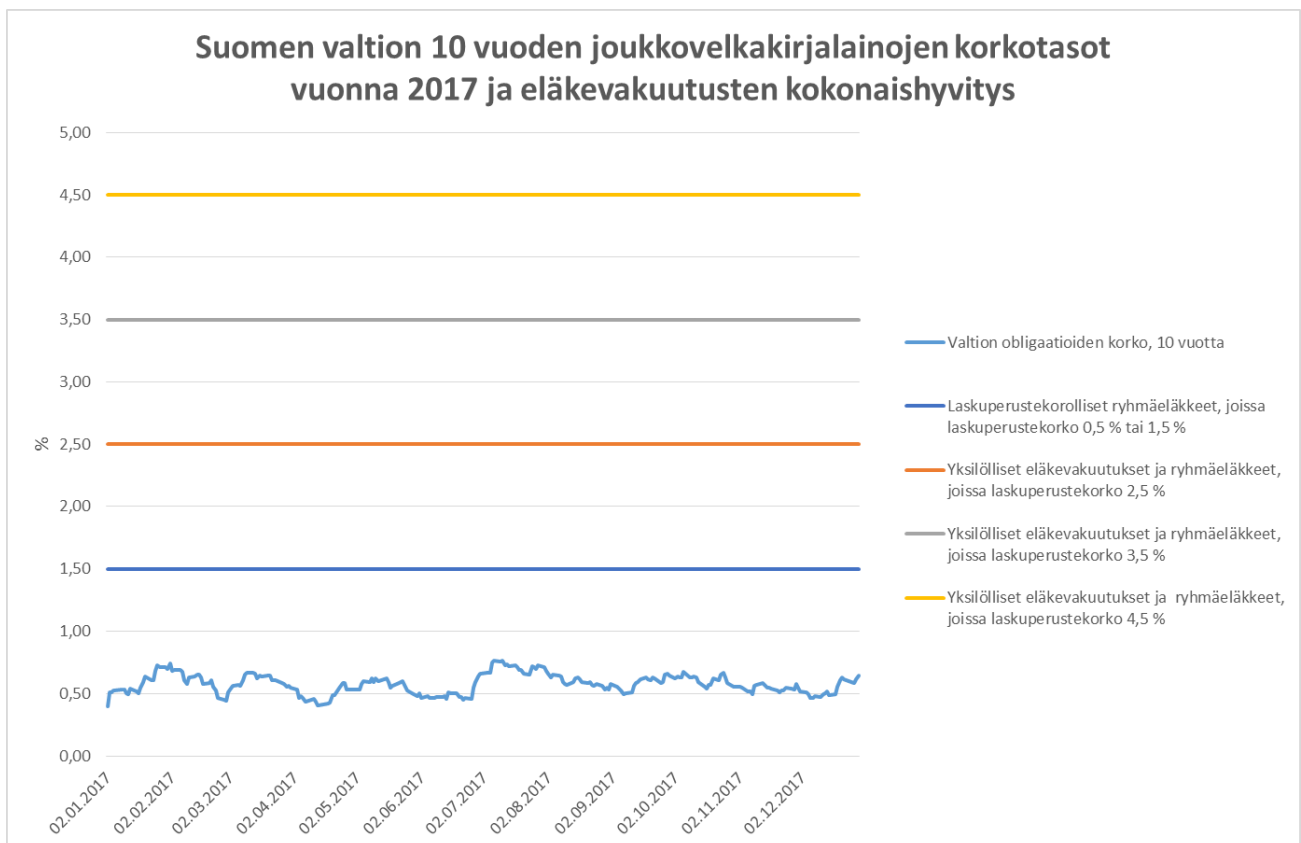
Yhtiön julkistamasta tavoitteesta on myös hyvä huomata, että se on nimenomaan pitkän aikavälin tavoite. Tavoitteen toteutumista tai toteutumatta jäämistä ei ole täten syytä tarkastella pelkästään yhden vuoden aikahorisontilla. Tästä johtuen alla olevissa taulukoissa tarkastellaan tavoitteiden toteutumista myös pidemmällä aikavälillä.

Sijoitustoiminta, vakavaraisuus ja yleinen korkotaso vuonna 2017

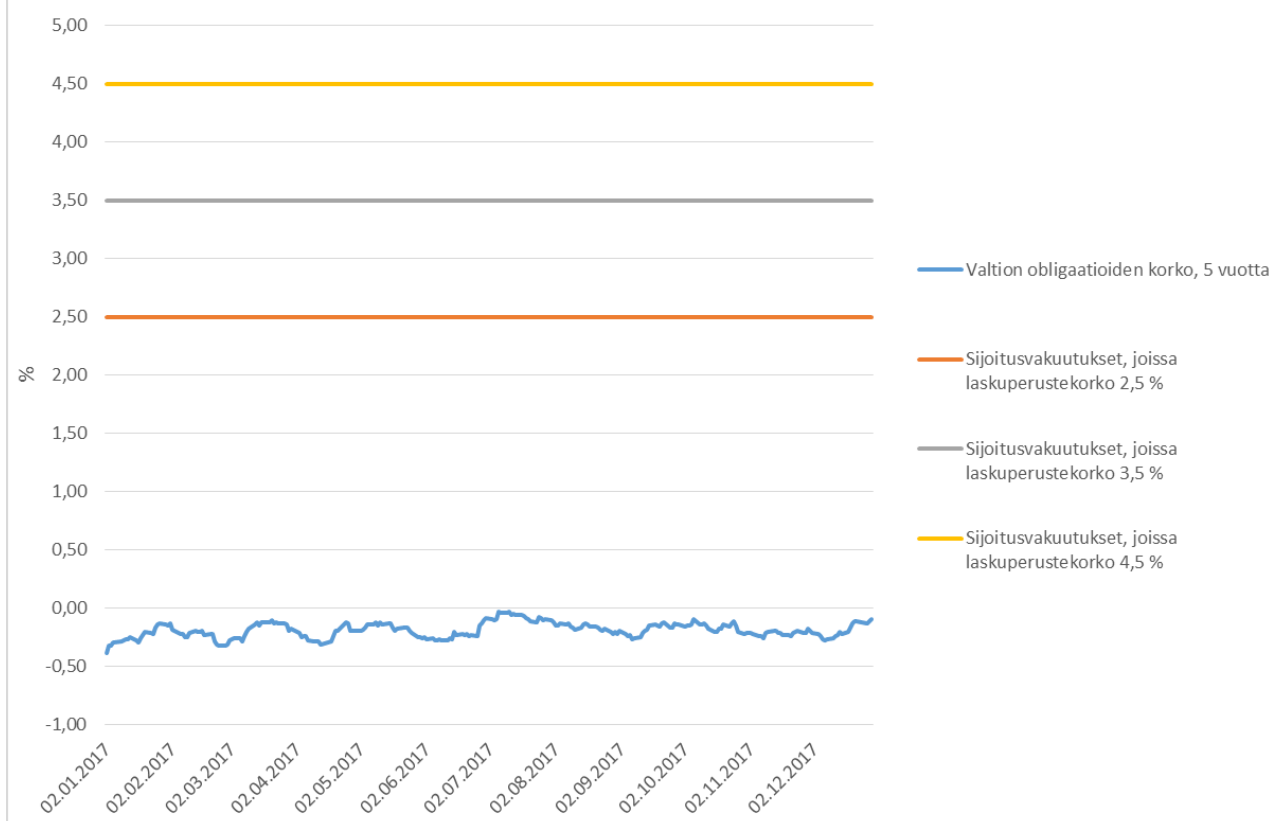
Mandatum Lifen alkuperäisen laskuperustekorkoisen kannan sijoitustoiminnan tuotto oli 6,5 % vuonna 2017, joka oli seurausta erityisesti osakesijoitusten erinomaisesta ja vaihtoehtoisten sijoitusten hyvästä tuotosta. Myös korkosijoitukset tuottivat verrattain hyvin vuonna 2017. Korot ovat edelleen historiallisesti poikkeuksellisen alhaisella tasolla ja tämä luo merkittäviä haasteita sijoitustoiminnalle lähivuosina, koska matalan korkotason vuoksi korkosijoituksista on erittäin haastavaa saada laskuperustekorkoa vastaavaa tuottoa. Matalista korkotasosta johtuen yhtiö on tehnyt vuosille 2018, 2019, 2020 ja 2021 korkotäydennyksiä. Nämä korkotäydennykset yhdessä pitkäaikaisten korkotäydennysten kanssa ovat yhteensä 325 miljoonaa euroa. Tehdyillä korkotäydennyksillä turvataan vakuutettujen etuja myös nykyisessä alhaisen korkotason ympäristössä.

Solvensi II –sääntelyn mukainen vakavaraisuussuhde (Oman varallisuuden määrä suhteessa Vakavaraisuuspääomavaatimukseen) 31.12.2017 oli siirtymäsäännöin laskettuna noin 182 %. Ilman vastuovelkaa vakavaraisuuslaskennassa koskevaa siirtymäkauden vähennystä vakavaraisuussuhde 31.12.2017 oli 143 %. Vastuuelan laskentaa koskeva siirtymäaika kestää 31.12.2031 asti.

Yleinen korkotasoa oli pitkien korkojen osalta erittäin alhaisella tasolla verrattuna 3,5 prosentin ja erityisesti 4,5 prosentin laskuperustekorkoihin nähden. Korkotasojen keskiarvot vuoden 2017 päivähavainnoista olivat Suomen valtion 10 vuoden joukkovelkakirjalainan osalta n. 0,58 prosenttia ja Suomen valtion 5 vuoden joukkovelkakirjalainan osalta n. -0,19 prosenttia. Alhaisimmillaan 10 vuoden korkotasoa oli 0,40 prosenttia tammikuussa 2017 ja vastaavasti 5 vuoden korkotasoa oli alhaisimmillaan -0,39 prosenttia tammikuussa 2017.

Suomen valtion 5 vuoden joukkovelkakirjalainojen korkotasot vuonna 2017 ja sijoitusvakuutusten kokonaishyvitys

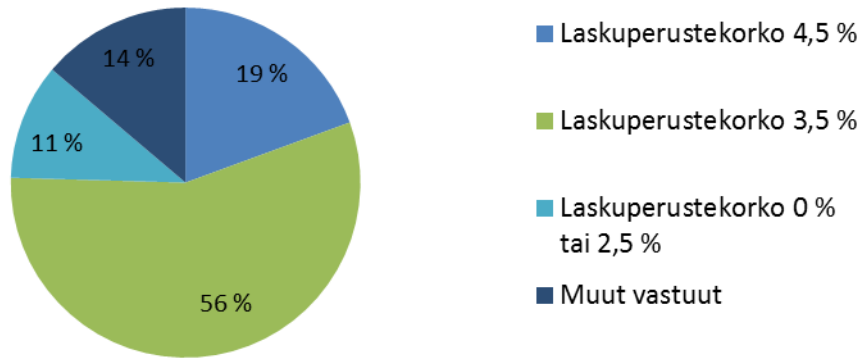

Vuonna 2017 yhtiön jakama kokonaishyvitys oli noin 108 miljoonaa euroa (115 vuonna 2016), josta laskuperustekorona osuus oli 107 miljoonaa euroa (114) ja asiakashyvitysten osuus 1 (1) miljoonaa euroa. Yleisen korkotason ollessa alhainen ylitti vakuutuksille hyvitetty kokonaishyvitys selkeästi pitkän aikavälin tavoitteet.

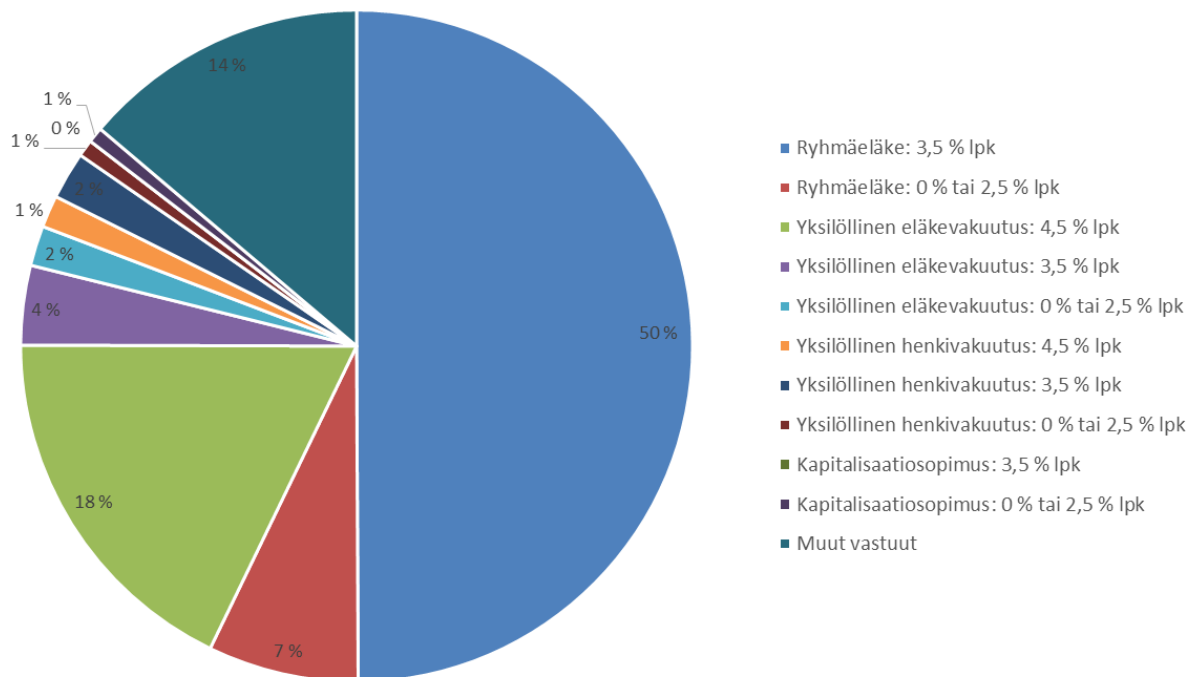
Yhtiö on varannut noin 43 miljoonaa euroa laskuperustekorona alentamiseen 4,5 prosentista 3,5 prosenttiin. Lisäksi yhtiö on varannut noin 282 miljoonaa euroa laskuperustekorona alentamiseen 0,25 prosenttiin vuoden 2018, 0,25 prosenttiin vuoden 2019, 0,25 prosenttiin vuoden 2020 ja 2,75 prosenttiin vuoden 2021 osalta. Tämä täydennys alentaa vastuuvälästä sijoitustoiminnalle tulevan vähimmäistuottovaateen 0,25 prosenttiin vuosien 2018–2020 osalta ja 2,75 prosenttiin vuoden 2021 osalta. Henki- ja eläkevakuuttaminen on pitkäjänteistä ja pitkäaikaista toimintaa, mistä johtuen yhtiön on välttämätöntä varautua alhaiseen korkotasoon täydentämällä vastuuvälä ja pitämällä vakavaraisuuspääoma riittävän korkealla tasolla. Tällöin varmistetaan yhtiön kyky maksaa vakuutusnottajien tulevien vuosien laskuperustekorko, myös alhaisen korkotason vallitessa.

Asiakkailla on laskuperustekorkoisissa vakuutuksissa joko 0 %, 0,5, 1,5 %, 2,5 %, 3,5 % tai 4,5 % laskuperustekorko.

Laskuperustekorollisen vastuvelan jakauma laskuperustekoroittain

Laskuperustekorollisen (lpk) vastuvelan jakauma vakuutuslajeittain

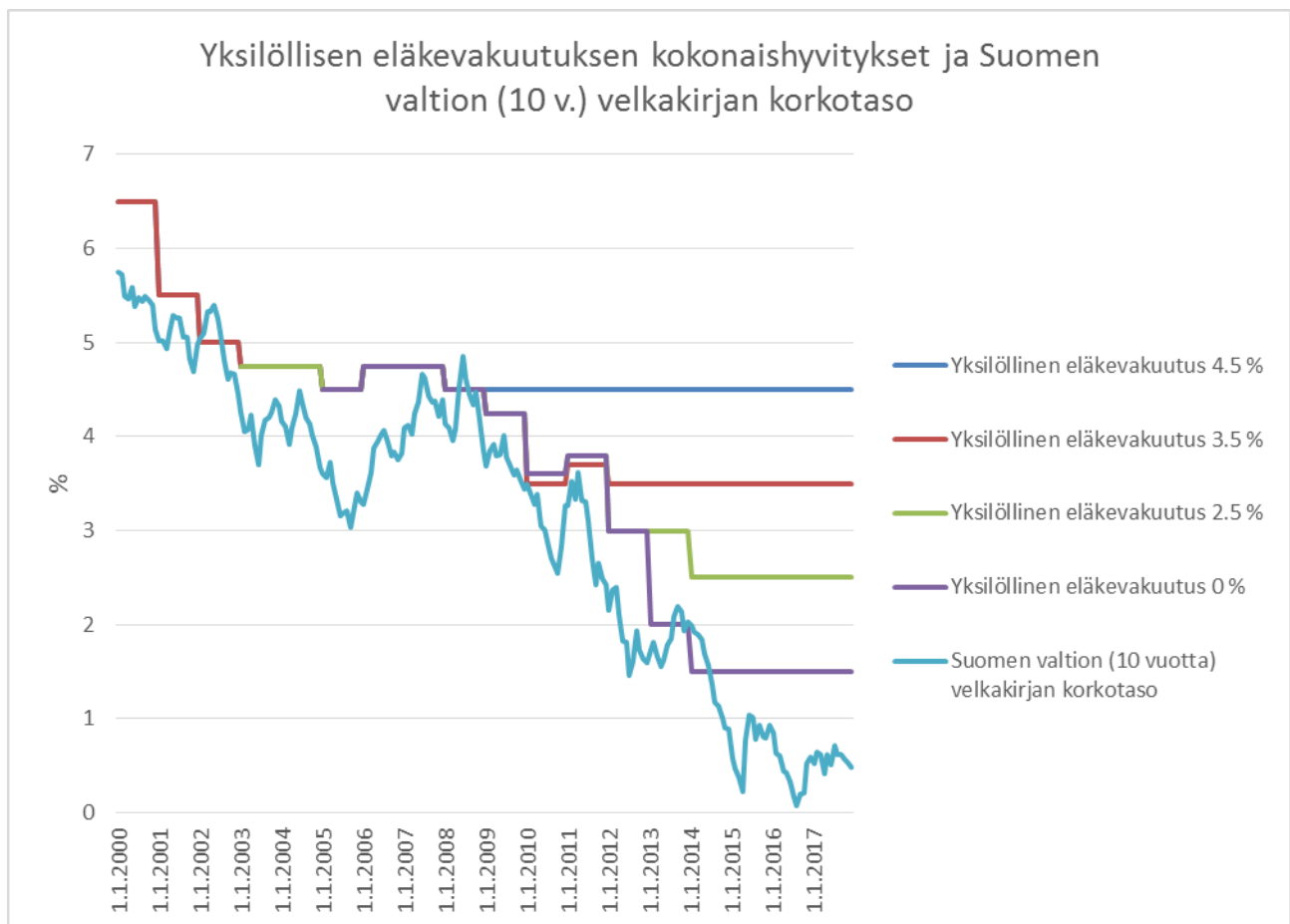
Markkinakorkojen pitkään jatkuneesta historiallisen alhaisesta tasosta huolimatta on vakuutuksille hyvitetty kokonaisyhytys koostunut pääosin markkinakorot selkeästi ylittävstä laskuperustekorosta. Erityisesti näin on ollut kaikkein korkeimpien laskuperustekorona omaavissa sopimuksissa. Jos markkinakorot tulevaisuudessa nousisivat yli laskuperustekorona tasojen, niin ensimmäisessä vaiheessa tavoitteena olisi saada kasvatettua alhaisen laskuperustekorona omaavien vakuutusten kokonaisyhytystasoa. Tämä olisi perustelua näihin vakuutuksiin liittyvän alhaisemman sijoitusriskin johdosta, sekä sen johdosta, että korkeamman laskuperustekorona omaavat vakuutukset ovat saaneet nauttia muita pidempään yhtiön kohtuusperiaatetulkintaa selkeästi korkeammista hyvitystasoista.

Jäljempänä on kerrottu yksityiskohtaisemmin vakuutuslajikohtaisia tasoja suhteessa tavoitteisiin hieman pidemmältä ajalta. On kuitenkin tärkeä huomata, että tämä ei ole kattava selvitys kokonaisyhytystasoista. Vuosittain vakuutuksenottajalle lähetetystä vuositiedotteesta selviää tarkemmin kuhunkin vakuutukseen liittyvä asiakashyvytys- ja laskuperustekorkotasoa. Alla olevissa tarkasteluissa on mukana valtaosa laskuperustekorkoisesta kannasta, mutta ei joitakin erilaisten sijoitussidonnaisten sopimusten sisällä käytössä olevia laskuperustekorkoisia sijoituskoreja, jotka luonteeltaan ja käyttötarkoitukseltaan poikkeavat selkeästi tavanomaisista laskuperustekorkoisista vakuutussäästöistä (esim. Säästökorko -kori, Eläkekorko -kori, Sesam -kori ja Vuosikorko -korit).

Yksilöllinen eläkevakuutus

Niiden vakuutuskantojen osalta, jossa laskuperustekorko oli 2,5 %, 3,5 % tai 4,5 %, vakuutuksen kokonaishyvitys (laskuperustekoron ja asiakashyvityksen summa) vuodelta 2017 vastasi näiden sopimusten laskuperustekorkoa. Niin sanottujen vuosikorollisten yksilöllisten eläkevakuutusten kokonaishyvitys oli 0,5 prosenttia.

Suomen valtion 10 vuoden joukkovelkakirjan korkotaso oli vuoden 2017 osalta keskimäärin 0,58 prosenttia. Korot olivat edelleen alhaisella tasolla, ja tammikuussa 2017 korko oli alimmillaan 0,40 prosenttia. Yksilöllisten eläkevakuutusten kokonaishyvitys ylitti korkotason selkeästi. Vuoden 2017 osalta tavoite siis toteutui, mutta siitä huolimatta tavoite on pitkän aikavälin tavoite, jolloin on mielekkäämpää tarkastella tavoitteen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Seuraavasta kuvasta nähdään vuosien 2000–2017 kokonaishyvitystasot ja Suomen valtion 10 vuoden joukkovelkakirjalainojen korkotasot.

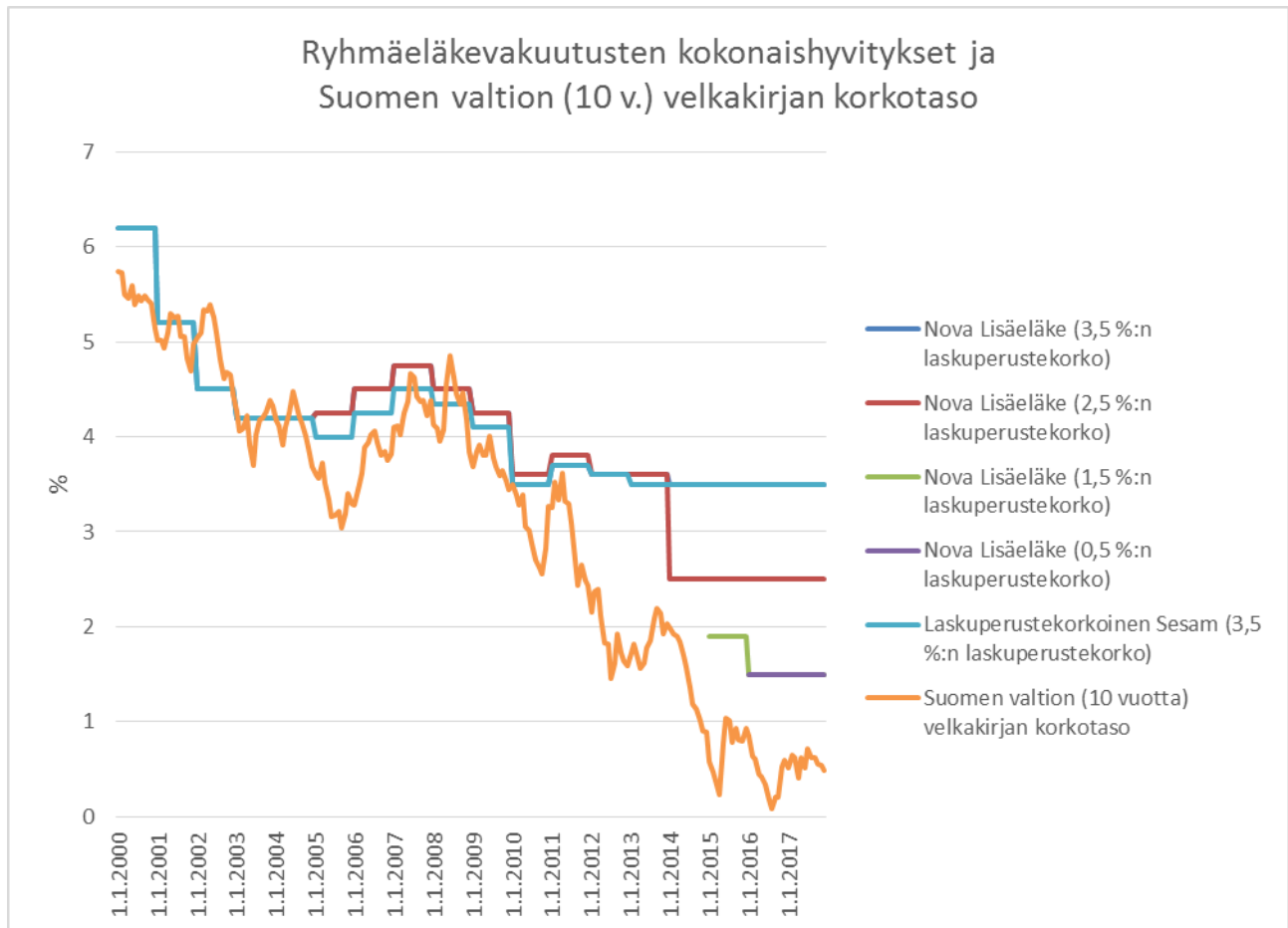

Kuvasta nähdään, että muutamaa yksittäistä korkopiikkiä lukuun ottamatta yksilöllisten eläkevakuutusten kokonaishyvitys on ylittänyt tavoitetason vuosina 2000–2017.

Yksilöllisistä eläkevakuutuksista peritään hoito- ja maksupalkkioita, joilla katetaan yhtiön liikekuluja (esim. markkinointi, hankintakulut, hallinnointi, vakuutusten hoito, korvaustoiminnan kulut jne.). Laskuperustekorollisten yksilöllisten eläkevakuutusten palkkioiden määrä oli ilman eläkevakuutukseen mahdollisesti liitettyyn henkivakuutusturvaan sisältyviä kuormituksia vuoden 2017 osalta noin 4 miljoonaa euroa, joka suhteutettuna keskimääräiseen vastuovelkaan vuonna 2017 on noin 0,42 %. Eri tuotteiden ja eri elinkaareissa olevien vakuutusten (säästöaika, eläkeaika, vapaakirjalla oleva, juuri tehty sopimus, vanha sopimus) kuormitusrakenteet poikkeavat huomattavasti toisistaan.

Ryhmäeläke

Vuoden 2017 kokonaishyvitys (laskuperustekorona ja asiakashyvityksen summa) oli laskuperustekorkoisten ryhmäeläkkeiden osalta vähintään 1,1 prosenttia. Myös nämä tasot ylittivät tavoitetasoa ja alla olevasta kuvasta nähdään ryhmäeläkkeen kokonaishyvitys ja tavoitetaso vuosina 2000–2017.

Markkinakorot ovat voineet ylittää kokonaishyvityksen määrän yksittäisinä kuukausina, mutta koko kalenterivuosien osalta tavoite on täytynyt vuotta 2002 lukuun ottamatta. Vuoden 2002 kokonaishyvitystä pienensi samanaikaisesti ryhmäeläkkeille tehty vastuvelan täydennys pitkäikäisyysriskiin liittyen. Yli koko tarkasteluajan 2000–2017 katsottuna kokonaishyvitys ylittää yhtiön julkistaman tavoitetasoa.

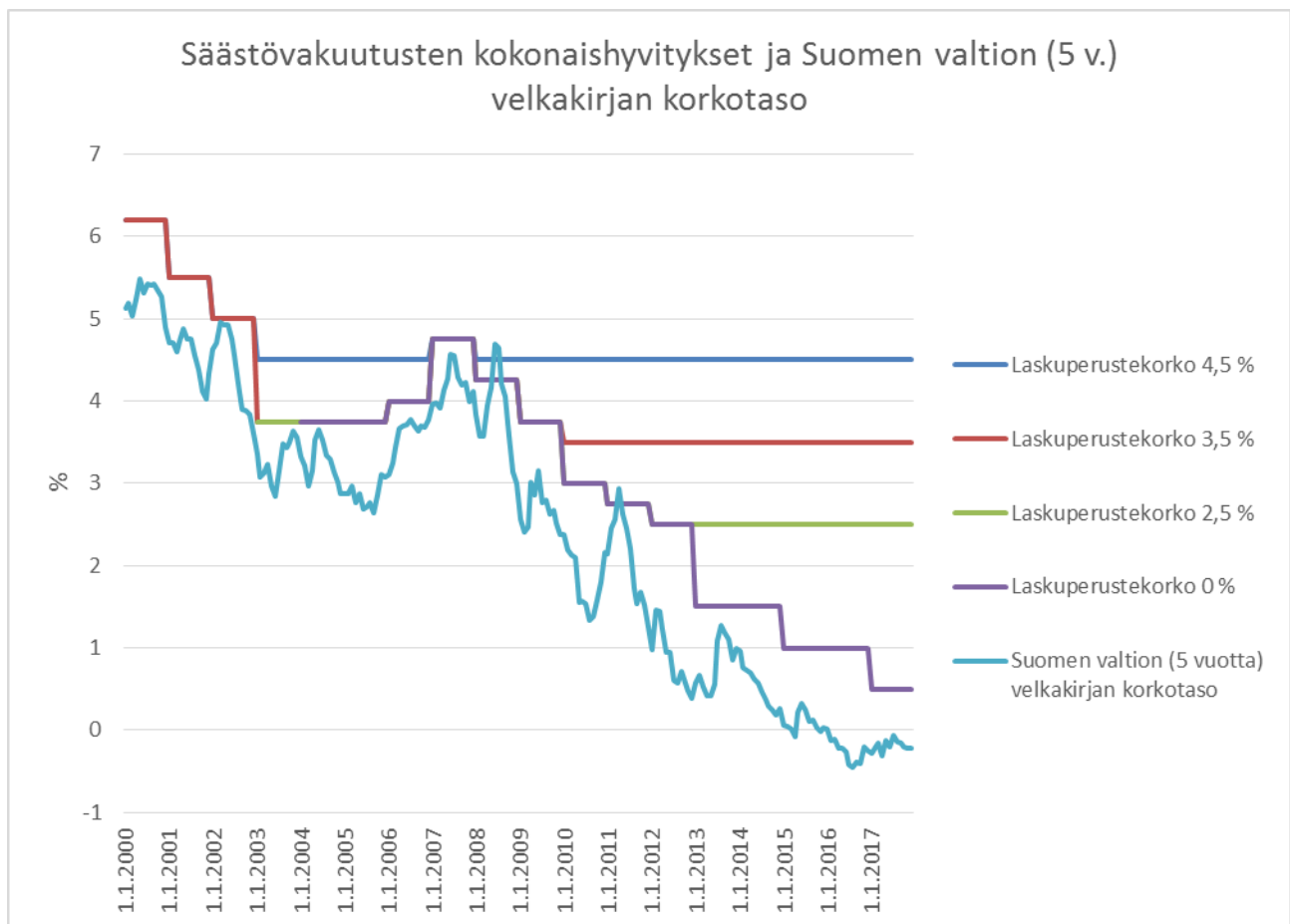
Ryhmäeläkevakuutuksista peritään hoito- ja maksupalkkioita, joilla katetaan yhtiön liikekuluja (esim. markkinointi, hankintakulut, hallinnointi, vakuutusten hoito, perhe-eläkkeiden, työkyvyttömyyseläkkeiden, leskeneläkkeiden, vanhuuseläkkeiden ja hautausavustusten hoito, korvaustoiminnan kulut jne). Laskuperustekorollisten ryhmäeläkevakuutusten osalta palkkioiden määrä ilman eläkevakuutukseen mahdollisesti liitettyyn henkivakuutusturvaan sisältyviä kuormituksia oli vuoden 2017 osalta noin 6 miljoonaa euroa, joka suhteutettuna keskimääräiseen vastuvelkaan vuonna 2017 on noin 0,27 %. Eri tuotteiden ja eri elinkaareissa olevien vakuutusten (säästöaika, eläke-aika, vapaakirjalla oleva, juuri tehty sopimus, vanha sopimus) kuormitusrakenteet poikkeavat huomattavasti toisistaan.

Säästövakuutukset

Niiden vakuutuskantojen osalta, jossa laskuperustekorko on 2,5 %, 3,5 % tai 4,5 %, vakuutuksen kokonaishyvitys (laskuperustekoron ja asiakashyvityksen summa) vuodelta 2017 vastasi näiden sopimusten laskuperustekorkoa. Niin sanottujen vuosikorollisten yksilöllisten säästövakuutusten kokonaishyvitys oli 0,5 %.

Suomen valtion 5 vuoden joukkovelkakirjan korkotaso oli vuoden 2017 osalta keskimäärin -0,19 prosenttia. Kyseiset korot olivat alimmillaan tammikuussa 2017, jolloin korkotaso kävi alimmillaan -0,39 prosentissa. Vakuutusten kokonaishyvitys ylitti korkotason reilusti. Alla olevasta kuvasta nähdään, että tavoite on toteutunut jokaisena yksittäisenä vuonna vuosina 2000–2017, joten myös pitkän aikavälin toteuma ylittää selkeästi tavoitteen.

Yksilöllisistä henkivakuutuksista ja kapitalisaatiosopimuksista peritään hoito- ja maksupalkkioita, joilla katetaan yhtiön liikekuluja (esim. markkinointi, hankintakulut, hallinnointi, vakuutusten hoito, korvaustoiminnan kulut jne). Laskuperustekorollisten yksilöllisten henkivakuutusten palkkioiden määrä ilman henkivakuutusturvaan liittyviä kuormituksia oli vuoden 2017 osalta noin 1 miljoonaa euroa, joka suhteutettuna keskimääräiseen vastuovelkaan vuonna 2017 on noin 0,5 %. Laskuperustekorollisten kapitalisaatiosopimusten palkkioiden määrä oli vuoden 2017 osalta suuruusluokkaa 30 tuhatta euroa, joka suhteutettuna keskimääräiseen vastuovelkaan vuonna 2017 on noin 0,1 %. Eri tuotteiden ja eri elinkaareissa olevien vakuutusten (kertamaksuinen, jatkuvamaksuinen, juuri tehty sopimus, vanha sopimus) kuormitusrakenteet poikkeavat huomattavasti toisistaan.

Riskivakuutukset

Voitonjakoon oikeutetuissa riskivakuutuksissa kohtuusperiaatetta sovelletaan kuolemantapausturvien osalta korotettujen korvaussummien tai maksualennusten muodossa. Lisäetujen tasossa pyritään jatkuvuuteen.

Vuoden 2017 riskivakuutusten lisäetujen määrä (sekä vuoden 2017 maksualennusten että vuonna 2017 maksettujen korvaussummien lisäetujen osalta) oli 4,5 miljoonaa euroa. Vuonna 2016 vastaava määrä oli 4,3 miljoonaa euroa.

Riskivakuutuksissa lisäedut vahvistetaan etukäteen. Vuodelle 2018 on vahvistettu vastaavat lisäedut kuin vuodelle 2017.